

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno . . . . K 25—
polletno . . . . K 12-50
četrtletno . . . . K 6-80
mesečno . . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . . K 28—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se plačuje od četverostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 183.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 13. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.917.

Leto I.

Čehi in Poljaki.

9. avg. je došlo češko odposlanstvo, ki potuje na čenstohovski razstavo, v Krakov. Vkljub temu, da se hočejo na obeh straneh izogibati usodepolni besedi „politika“, vendar obisk Čehov v starodavnem Krakovu ne more ostati brez nekaj političnih posledic na eni in na drugi strani. Ta obisk ima pred vsem namen, da zbliža oba naroda gospodarsko in kulturno. Nikdo ni mislil, da bo to tako gladko šlo. Po ostrih spopadih na Tešinskem, kjer je ostrina medsebojnega boja prišla skoro že do skrajnosti — je vse naenkrat potihnilo. Seveda gre to potišenje spora na račun češkimi listom, ki so enoglasno zahtevali, naj Čehi v Šleziji popuste v nekem šolskem vprašanju — in popustili so. Knez Ljubomirski je daroval celo 10 tisoč kron, da se predava po vrsti v čeških in poljskih središčih o Čehih in o Poljaki, da se oba naroda spoznata in zblížata. Od razmerja med obema največjima in najuglednejšima slovanskima narodoma je mnogo odvisno tudi za nas Slovence, zato opravičeno z velikim zanimanjem sledimo takim pojavom.

Češka ekspedicija znači nedvomno velik korak do boljših češko-poljskih odnošajev. Akoravno se je skušalo z največjo skrbostjo odvzeti ji politični značaj, je vendar stara in zgodovinska resnica, da za kulturnim in gospodarskim zblízanjem pride tudi politično. Ne smemo biti optimisti in soditi, da bo obisk Čehov v Krakovem vplival na politično konstelacijo — to ne. Niti novoslovanstvo, v katerem so zastopani najresnejši politiki, ni prineslo v tem oziru izpremembe. Ali okoli te velike ideje so se zgostili redovi javnih delavcev in novoslovanstvo je omogočilo zblízanje na polju širokih kulturnih in gospodarskih teženj. To posledico bo

imel v ožjih mejah tudi sedajni obisk Čehov v Krakovu.

Zanimivo je čitati poljske liste, ki navdušeno pozdravljajo češke goste. Razun šovinističnega „Sl. wo Polskie“ seveda. Konzervativni „Czas“ pravi: Krakov ni bil doslej cilj pohoda čeških korporacij kakor je imela zlata Praga še nedavno priliko, da v svojih prastarih zidovih počasti Poljake, ki hočejo spoznati češko življenje in učvrstiti na temelju medsebojnega spoznavanja simpatije, katere obstoje že davno na obeh straneh. Naše mesto je ob tem trenutku etapa na potu v Čenstohov in Varšavo. Čehi gredo na trgovsko-gospodarsko razstavo, na kateri bode nudila kraljevina Poljska pregled svojega razvoja — a bode objednem sama upletla nove gospodarske zveze s Čehi, ki so se tudi udeležili razstave. Zadnji obisk Poljakov v Pragi je zapustil v njih mile spomine na slovansko gostoljubnost, združil je najimenitejše ljudi obeh narodov. Z nado, da se poljska samopomoč povzgaene ob imponirajočem primeru bratskega naroda češkega, zaključuje „Czas“: Stolica Poljske, Piastovičev in Jageloncev odpira danes svoje dveri zastopnikom Čehov, ki pridejo v tako odličnem številu. Sprejemajo jih z odkritim srcem in se nadeja, da se bodo utrdile že stare simpatije med Čehi in Poljaki. Nепretrgana ta tradicija zahteva od nas nov list v historiji poljsko-čeških odnošajev. Krakov se raduje, da vzklikne zastopnikom češkega naroda prisrčni staropoljski: *Gost v dom, Bog v dom!*

„Nowa Reforma“ posvečuje prihodu Čehov poseben uvodnik. Bavi se zlasti z važnostjo Čehov v splošni slovanski politiki. List izvaja, da postaja bodočnost v Rusiji vsled nemškega pritiska na zapadne Slovence za iste ne le teoretično temveč tudi praktično

važna. A ruska bodočnost je zopet v mnogem odvisna od razmerja proti Poljakom. Zato ni čudno, da so zastopniki slovanske solidarnosti, katerih je bilo baš med Čehi zmiraj največ, začeli politično akcijo v Petrogradu in Moskvi, ki je imela v prvi vrsti namen posredovanja med nami in Rusi. To je imelo za posledico, da je glasoval celo konzervativni Rus Krasovski za našo autonomijo in enakost. Praktičnih posledic to ni imelo — a je važno, da niso učinili prvega koraka za sporazum z nami samo liberalci temveč tudi konzervativci in nacionalci. Zaslugo za to imajo Čehi, a pred vsem Kramaf in njegovi tovariši.

Sedanja pot Čehov bode nadaljnji korak v tem posredovanju. Veseli nas, da nas priznavajo Čehi v kraljestvu Poljskem za poseben in ravnopraven narod, ki more na svojem domu sprejemati brate in sklepati prijateljske zveze. To je jasen pomen prihoda, s katerim je zastopan celi češki narod. „Politični realizem nam ne dovoljuje, da gledamo v tem lepem činu bratov Čehov premeno svojega političnega položaja na Ruskem. To je še vprašanje daljnje bodočnosti. Ali vendar se zato srčno radujemo nad svojimi brati zaradi tega pametnega in ljubeznjivega čina.“

Med obema izjavama obstoji neka razlika. Akoravno se ne dotika nobena domačih političnih odnošajev, se vendar točno kvitira delo čeških novoslavistov v Rusiji. To delo je gotovo tudi dovedlo na drugi strani nasprotstvo med avstr. vlado in večino slov. strank v avstrijskem parlamentu. Ako si Poljaki prisvojijo in odobrijo načela novoslovanstva, kakor je to storila „Nowa Reforma“, ki je obsojala to politiko v Varšavi, potem bode v evoluciji poljskih političnih strank sigurno došlo do premene stališča proti Čehom. „Novi

list v historiji poljsko-čeških odnošajev“ je pridjala poljska ljudska stranka, a slede ji tudi druge, katere imajo istotako dovolj poslancev, ki ne odobravajo nemško-poljske politike.

Po „Obzoru“.

Javna prošnja.

Dne 24. julija 1909 bila je v ormoškem okraju grozna toča, ki je v dvajsetih občinah skoro vse uničila.

Od koruze štrlijo le gole bilke, oves in detelja je zabifa v zemljo, sadno drevje je golo; gorice mestoma popolnoma opustošene, njive in travniki so poplavljeni, na strešni opoki so povsod luknje.

Škoda znaša milijone.

Ljudstvo obupuje, beda je grozna.

Da se nesrečnejem vsaj za prvi hip nekoliko opomore, prosijo se vsi človekoljubi za mile darove, ki se naj vpošljejo blagajniku podpisanega pomožnega odbora g. dr. Ivanu Omulcu v Ormožu.

Še tako majhen dar usprejme se s prisrčno hvalo.

Ormož, dne 30. julija 1909.

Pomožni odbor.

Dr. Ivan Omulec, odvetnik in načel. okr. zastopa. Ivan Kočevar, posestnik in načel. nam. okr. zastopa. Dr. Ivan Presker, c. kr. sodni svetnik. Dr. Miroslov Ploj, drž. poslanec. Dr. J. Geršak, c. kr. notar. Leopold Pettovar, posestnik in okrajni odbornik. Florijan Kuharič, posestnik in obč. predstojnik.

Politična kronika.

u Akcija prof. Glombinjskega. — „Gaz. Narod.“ piše o akciji profesorja Glombinjskega, ki sklicuje konferenco klubovih predsednikov dne 17. avg., torej v dobi, ko je še daleč do zasedanja državnega zbora, toda blizu zasedanja deželnih zborov, sodi, da se

LISTEK.

Mariška.

Češki spisal V. Halek. Poslovenil T. L.

I.

Gospod Bareš je bil takorekoč umetnik in je potoval po Hani.

Blagoslovljeni kraji so polni žita, zlata pšenica valovi, povsod žito, povsod božji blagoslov, povsod vsega zadosti in zdravi, bodri ljudje žive v sladkih mislih. Kadar bo njih misel tako rodovitna, kot je njih zemlja; kateri kraj sveta bo hanaški zemlji enak?

Mariška je dekle kakor pomladni cvet, zdrava, sveža na duhu in telesu. Njene oči se kar svetijo v živosti in nagajivosti kakor dve kresnici v letni noči. Kdor se je vanje zaljubil, ni imel slabega okusa.

In Frantik se je zaljubil vanje. Ali tako, da je ljubosumen na vsakega, kdor pogleda vanje. Ve morebiti, kako je to nevarno.

Bareš se je ustavil pri Marišinih stariših. Mati je dobra, zdrava in vsele narave, kakor vsi Hanaki; kdor

ji pogleda v oči, spozna takoj, po kom je podedovala Mariška oči.

Komaj so Bareša pozdravili, že sta zginili mati in Mariška v kuhinjo in za trenotek se vrača Mariška s skledo kolačev in mati s pijačo.

Ponudijo najprej Barešu kot najuglednejšemu gostu.

„Vzemite si kolače.“

„Ste jih vi spekli?“

„Bili bi boljše naredili, da smo se nadjali vas.“

„Zelo okusni so.“

„Morate mnogo jesti, da bomo vedeli, da je to res. Če pridete po godbi k nam, dobite boljše.“

„Ali je tu kje godba?“

„Tako gremo tje.“

„Radi plešete?“

„Zelo rada.“

„Tudi jaz rad plešem.“

„Resnično?“

„Prepričali se bode. Plesala bodeva skupaj.“

„Velika čast zame.“

In Mariška se je nasmejala, da je bilo videti njene bele zobke in na obrazku sta se pokazali dve jamici.

Hanaška obleka ji je dobro stala.

Rutica je bila na glavi umetno zložena in jopiček ves kakor iz zlata.

„Vam, gospod ne ugaja. Morate več jesti.“

„Gledam na vas in pozabim na jed.“

„Prevelika čast zame.“

In se je nasmejljala.

Frantik je pazil na njo kot na svoje oko.

Vzdignili so se in šli v gostilno.

II.

Godba je igrala in pred godci je skakal kakor obsedel blazni Šebesta. Če se je igralo lahno, skakal je lahno, toda čimbolj je zadonela godba, tem hrupneje se je vrtel. Mahal je z nogami in rokami, izbuljeval oči, širil usta in tupatam zagnal krik, da je groza obletela vsakega, kdor ga je slišal. Lasje so se mu ježili in pot mu je stopil na čelo, debel ko grah.

Gospod Bareš je sedel zraven Frantika.

„Kdo je ta človek?“

„Neumnež; pravijo mu nori Šebesta.“

„Ali je bil vedno tak?“

„Bog ve. Kar ga jaz poznam, je vedno tak.“

„Kakšna je bila njegova mladost?“

„Kot mladenič je bil zelo reden. Šele pozneje je postal tak potepuh, kakor je zdaj. Ljubil je dekle, ki mu je postala baje nezvesta in nezvestoba njena ga je pripravila ob razum. Pozneje se je pokazalo, da je obstala nezvestoba le v njegovi domišljiji; dekle je bila v ljubezni čista kot mesec na nebu. Zdaj biva vedno pri godbi. Pri godbi mu je baje postala dekle nezvesta in godba-ga razigrava kot vraga oglje.“

Tako je povedal gospodu Barešu Mariškin oče.

„Ubogi človek. Samo iz ljubosumnosti! Nesrečna ljubezen!“

„In neumna“, je dodal Frantik.

„O. vi bi ne mogli biti ljubosumen?“

„Nikdar; in če bi bil, nedal bi tega spoznati, rajše bi umrl.“

Nihče ni dvomil o resničnosti njegovih besed, ker jih je izgovoril trdno in prepričevalno. Bareš je pogledal v njegove oči — v očesu to, kar v besedah.

bode konferenca v prvi vrsti bavila s češkim deželnim zborom. Nadelovanje češk. deželnega zbora zelo škodljivo vpliva na gospodarske interese obeh narodov, kar priznavajo ne le Čehi temveč tudi resnejši Nemci. Na tem spoznanju temelji načrt profesorja Glömbinjskega. Ako se mu na konferenci posreči pridobiti češke Nemce v toliko, da bodo omogočili delavnost češkega deželnega zbora, pa nastane možnost, da se Staročehi, Mladočehi in češki klerikalci ločijo od obstrukcionističnih slovenskih klerikalcev, češk. agrarcev in radikalev terse v protiostrukcionistični koaliciji združijo z Nemci, Poljaki v Poljsk. kolu, Rumuni, Italjani napredn. Slovenci, bukovinskimi Ukrajinci ter z dela voljnimi Čehi. Ako bi pa vendar vkljub ti koaliciji vodila obstrukcija dr. Šusteršiča, Udržala in galiških Ukrajincev, podpirana po g. Stapijskem, k razpustu državnega zbora, bi nove volitve vsekakor prinesle uspeh onim strankam, ki hočejo delati.

u Dobernigovo izdajalstvo. Zanimiva je malenkost, poroča praška „Union“, da je v Liberecih izhajajoča „Reichenb. Zeit.“ spremenila Dobernigovo izjavo vtoliko, da je rekel: ... Trst, ki pripada po Bismarkovih besedah nemštvu (ne Nemčiji). Dobernigove izdajalske besede so bile torej celo ultranemški „R. Z.“ prehud tobak.

u Konsolidacija Srednje Evrope. Graška „Tagespost“ priobčuje na uvodnem mestu dolg članek o konsolidaciji Srednje Evrope. Članekar se najprej spominja besed bavarskega princa Ludvika, govorečega o veliko-nemški misli, katera se je tako mogočno manifestirala v zvesti podpori, katero je naklonila Nemčija Avstriji ob priliki balkanskih dogodkov. „Tagespost“ izvaja iz tega, da je bila ta vojaška opora sicer politično potrebna, a ni slonela na narodno nemški misli. Obe srednjeevropski državi ste se pač sklenili k vojaški zvezi, katero je zahtevala nujnost položaja. Vkljub temu pa vidijo v tem dejstvu avstrijski Nemci mnogo vredno tolažilo, da vendar počasi prodira spoznanje, da je potreben mogočen enotni nemški (državni) kompleks od Balta do Adrije... Nemško-avstrijska zveza je danes le temelj za večjo in boljšo bodočnost. Danes nas sicer ločijo politične in colninske meje, toda zakaj bi ne padle vbodoče zlasti slednje? Misel

na potrebo avstr.-nemške colninske zveze boče zmiraj močnejša... „Tagespost“ utemeljuje potem velik dobiček take zveze za nemško gospodarsko življenje v Avstriji. Bila bi naj objednem tudi obramba proti slov. gospod. osamosvoji itd. — Iz članka se vidi, da naši Nemci resno mislijo na združitev Avstrije z Nemčijo. Saj je tudi Pruska ustvarila s pomočjo colninske zveze današnje Nemčije in isti proces bi se naj izvršil tudi v Avstriji do ustanovitve mogočne Vse-nemčije. — Veleizdajske procese pa imamo v Avstriji samo za one narode, ki imajo največji interes na obstoju države!

Dr. Šusteršič o konferenci 17. avg. V dunajski „Zeit“ pravi dr. Šusteršič da ima konferenca 17. t. m. namen rešiti več tekočih vprašanj, izmed katerih se bodo dala nekatera brez velikih težav ugodno rešiti. Glavni pogoji za delavnost parlamenta pa so: 1. gladko delovanje češk. deželnega zbora. 2. zadovoljujoča rešitev kmečk. vprašanja v Bosni. 3. ureditev zadeve glede italj. pravne fakultete v Trstu. — K tej izjavi Šusteršičevi je treba samo pripomniti: Kje je pa odstranitev sedanjega vladnega sistema? „Slovenec“ piše v svoji včerajšnji številki: „Izdajalci svojega rodu, izdajalci svojega naroda so zdaj tisti nesrečni slovanski politiki, ki izjavljajo, da ne grejo skupno roko v roki v boj proti sedanji vladi. Mi „črni brezdomovinci“ bodemo storili svojo narodno dolžnost.“ Mimogrede povedano, še tisti nesrečni slovanski politiki v „Slov. jedneti“, ki sicer ne obstruirajo, a stoje v opoziciji, niso nikjer povedali, da spremene svoje stališče. Posebej še ne slovenski napredni poslanci Hujskarije Slovenčeve so tedaj brez predmetne. Tudi precej čeških strank stoji v opoziciji, a ne obstirajo — a zategadelj nikdo ne rabi očitanja, da so izdajalske. Glavno pa je, kar pripbijamo, da stesi „Slovenčeva“ pisava in Šusteršičeva izjava precej nasprotni. Klerikalci govore doma drugače ko za vladne dunajske kroge. To treba pravočasno pribiti.

Drobne politične novice.

Za novega pruskega vojnega ministra je imenoval cesar Viljem generala Heeringena. Pogajanja za mir v Afriki?

Koresp. biro na Dunaju poroča iz Tangerja: General Marina je dovolil dvema odposlancema Riff-Kabylov, da sta se vkrcala v Tanger, kjer hočeta od španskega poslanstva izposlovati pogoje za mir.

Vojaško ministerstvo na Španskem. Iz Madrida poročajo 12. avg.: V včerajšnjem ministerakem svetu se resno pretresovali odstop sedanjega ministerstva in poverjenje vlade vojaškemu ministerstvu. — Znamenje, da se še Španija ni tako pomirila kakor pravijo uradna poročila.

Krečansko vprašanje. Ugodna včerajšnja poročila so dala upati, da je konflikt s tem, da se je priznala turška nadvlada nad Kreto, končan. Sedaj pa poročajo, da se je veliki vezir izjavil, da še ni zadovoljen z grškim odgovorom in da se boče poslala Grški nova nota. Da boče grožnja resnejša, je bilo naročeno turški vojni mornarici, naj boče pripravljena na odhod.

Pravna akademija v Cetinju. „Trg. gl.“ poroča iz Zagreba, da se je obrnila črnogorska vlada na zagrebško vseučilišče s prošnjo, da bi ji priporočila kakega profesorja ali docenta za pravno akademijo v Cetinju. Črnogorska vlada se je obrnila tudi na druga slovanska vseučilišča z isto prošnjo.

Dardanelsko vprašanje. — „Golos Moskvy“ je dobil iz Sevastopolja poročilo, da krozi v tamošnjih mornariških krogih vest, prihajajoča iz zanesljivega vira, da se boče pri sestanku ruskega carja s sultanom Mohamedom razpravljalo vprašanje prevoza skozi Dardanele in se za gotovo trdi, da dobi ruska vojna mornarica dovoljenje za prosto pot skozi Dardanele. — Vest je zelo neverjetna.

Raca „Česk. slova.“ Novica o izjavi cesarjevi dne 18. avg. (glej včerajšnjo brzj. „Nar. Dnev.“) je po izjavah dunajskih listov raca, katero je poslalo v svet in v druge češke liste „Češko slovo.“

Dnevna kronika.

o Pondeljske demonstracije na Dunaju, poroča praška „Union“, so bile mnogo hujše ko v nedeljo v Simeringu. Društvo „Komensky“ je sklicalo manifestacno zborovanje za češke šole na Dunaju v restavracijo „pri feldmaršalku Laudonu“ v Hernalsu (XVII). Še predno se je moglo zborovanje začeti, so vdrli nemški divjaki v dvorano in ko je došlo nekaj Čehov, so jih

kratkotomalo porinili na ulico. Da bi napravili tem večje zmešnjavo, so metali pokajoče „žabice“ in vpili potem, da Čehi streljajo. Policija je demonstrante slednjič razgnala, toda več stražnikov je vsled lučanja kamenja od Nemcev težko ranjenih. Da so po uličnjaki razbili vrata in okna pri „Laudonu“, se pri nemški „obrambni“ akciji samo po sebi razume. — „N. F. P.“ strastno hujša proti Čehom, ker misli s tem nemške nacionalce spet spraviti na površje. — Velike pozornosti vzbuja tudi dejstvo, da je vse-nemška svojat pod Malikovim vodstvom demonstrirala isti večer pred francoskim poslanstvom na Dunaju.

o Odklonjeno prusko vabilo. Dne 11. avg. 1759 so združene pruske in angleške čete premagale Francoze pri Mindenu. Pruski vojni minister je izdal povelje, naj se ta stopenjdesetletnica z velikim pompom proslavi in je poslal tudi angleški armadi vabilo na to slavnost. Nemci so hoteli na lep način prisiliti angleške častnike, da bi se na tej slavnosti zopet pobratili s potomci svojih nekdanjih zaveznikov. Zdelo se je, da bodo angleški častniki prisiljeni z obzirom na mednarodno uljudnost sprejeti prusko vabilo ter iti, čeprav neradi, na to obletnico. — Angleška vojna uprava je pa brez motivacije kratkotomalo prepovedala angleškim častnikom udeležiti se slavnosti prusko-angleškega pobratenja. Kaj takega ni na Pruskem nikdo pričakoval; v Berlinu so mislili, da ne bodo imeli Angleži poguma vabilo odkloniti ter tako očito priznati, da obstoji razpor in mržnja med obema narodoma. Dobro je pa, da je do tega prišlo in da so v Berlinu zvedeli, da se jim Angleži ne kanijo kar meni nič tebi nič ukloniti ter se tiho in pokorno z njimi „pobratiti“, če prav je smatrajo za svoje sovražnike.

o Umrl je 4. t. m. v Bjelini srbski novinar in pisatelj Vaso Kondić. Pokojnik je bil urednik nekdanje „Otačbine“ in pozneje „Srbske Rijeci“. V znanem „veleizdajniškem“ procesu v Bosni je bil obsojen na več let ječa. Bil je sicer pozneje pomiloščen, toda iz ječe je prinesel s seboj bolezen, ki ga je pahnila v prezgodnji grob.

o Pri paroplovni družbi „Ungaro-Croata“ v Reki se pripravlja plačilno gibanje strojevodjev. Zahtevajo višje plače in olajšave v službi.

o Stavko tiskarjev imajo v Inostnu. Časniki izhajajo v manjšem obsegu.

o Veliko narodno skupščino v Zagrebu sklicuje hrv. socijalnodemokratska stranka za pondeljek 16. t. m. Skupščine se udeležijo tudi druge opozicijske stranke. Skupščina bo glasen protest proti brezpravnosti na Hrvatskem in klic po temeljnih ustavnih, političnih in ljudskih pravicah, osobito pa glasna zahteva po splošni in enaki volilni pravici.

Gospod Bareš ni vedel, da se je Frantik zaljubil v Mariškine oči. Nihče mu ni tega dosedaj povedal.

„Ste že ljubili?“

„Ne“. Očividno je tajil.

„In tako govorite o ljubosumnosti. Ne vem, če bi prestali skušnjo.“

Nenavajenemu očesu se zde Hanacke v svojem navadnem kroju kakor bi si bile vse podobne. Vendar je spoznal gospod Bareš Mariško takoj, ko je vstopila.

„Glej, naša Hanakinja s svojimi nagajivimi očmi.“

„Hočete plesati z njo. Pripeljem jo vam.“

„Prav rad. Tako smo se dogovorili.“

Frantik je nekoliko omahoval, ali bi tega nihče ne opazil kdor ne pozna natanjko človeške narave.

Vstal je, zapovedal igrati, vzel Mariško, plesal z njo trikrat okoli in jo pripeljal k gospodu Barešu.

„Vi plešete kakor angelj, Mariška“, jo je sprejel Bareš.

„Ne vem, če bi se zadovoljili z nebom, v katero bi vas jaz pripeljala.“

Jela sta plesati. In od tega trenutka je bilo, kot bi pozabila na vse.

Nista se zmenila za druge, le sama s seboj sta se zabavala.

III.

V celi gostilni so si šepetali ljudje na ušesa, da se drži gospod Bareš neprenehoma Mariške. Ali ljudje se zanimajo za vsako stvar, dekler je nova. Komaj so še o tem govorili, se jim je že zdelo, kakor bi gospod Bareš in Mariška davno drug k drugemu spadala; na Frantika se ni spomnil nihče več.

Plesali so in niso plesali.

Misel Mariškina je bila tak zdrava, duh tak svež, da se je gospod Bareš rajše z njo vsedel v kot, kakor da bi plesal.

Prijel jo je za roke.

„Kaj pomenjata ta prstana?“

„Prav nič, gospod Bareš.“

„Tedaj mi morate dati jednega v spomin.“

„Odpustite, imam jih od prijateljice v spomin.“

„Oba? In tako zvesto ju varnjete?“

„Ne oba; tega s kamnom.“

„Torej mi dajte onega brez kamna.“

Posljem vam iz Prage drugega v — spomin.“

„Pripravljate me v zadrego.“

In pogledala mu je tak ljubeznivo v oči, da bi jo bil poljubil.

„Če bi me imeli radi, dali bi mi ta prstan.“

„Imam vse ljudi rada.“

„Tako, da bi vsakemu darovali prstan?“

„Nimam toliko prstanov.“

„Nimate mene rajše kot druge?“

„Častim vas kot slavnega moža.“

„In če bi ne bil? Potem bi gledali name malomarno.“

„Če bi ne bili tak vrlji, mislila bi, da sče zli človek.“

„Če bi vas Bog ne vstvaril tako lepe, mogel bi reči, da ste grda. Jaz sem vam kakor nagelj, ki ste si ga utrgali k plesu in ga vržete proč, ko pridete domov.“

„Ne žalostite me. Kteri prstan hočete?“

„Tega, katerega raje date. Hočem ga samo za danes.“

„Vzemite torej tega brez kamna.“

Dala mu je prstan.

„Mariška, vi imate lepe oči. Ne hodi nihče gledat vanje?“

„Nihče.“

„Niti ne vem, kake barve so.“

„Kako ste malomaren. Jaz vem kakšne barve so vaše.“

In ljubeznivo mu je pogledala v oči.

„Koliko časa potrebujete, da si zavezete tako lepo rutico na glavo?“

„To je razložek. Jaz sem hitra in ne potrebujem več časa kot pet minut.“

„Druge potrebujejo več?“

„O mnogo.“

„Čitate radi?“

„Želo rada. Čitam vse in poznam vsa vaša dela. Zadržite si je želela mamica, da bi bila taka kot moje prijateljice: da bi sedela z njo in se pogovarjala. No tedaj, pojdite mamica, sedite in bodeva govorili o ljudeh in jih obirali. Tedaj začnive! Haha! Mamica se je zasmejala, in od tega časa smem čitati kdaj in kolikor hočem.“

Zaigrali so poskočnico, in gospod Bareš se je zavrtel z Mariško, da je bila radost gledati nanju. Mariška se je pritisnila k njemu, kakor bi bila nanj prirasla, kakor bi bila nerazločljiva kot obe polovici prstana, ki se je svetil na njegovem prstu.

In Frantik?

Konec jatri.

o Češka ekspedicijska v Čenstohov in Varšavo na Ruskem Poljskem je prišla 9. t. m. v Krakov, kjer je bila sijajno sprejeta. Že na posameznih postajah pred Krakovom so prišle pozdravljati Čehov množice poljskega naroda, tako v Oświęcimiu, v Trzebinu, Krzeszowicich. Povsod so imeli nagovore razni ugledni Poljaki in vsi so povdarjali željo po čim največjem zblizanju Poljakov in Čehov in k združitvi v boju proti skupnemu sovražniku. Krakov je pozdravil Čeha slavnostno preprežen z zastavami, okrašen s cvetjem, z lampijoni in transparenti. Na kolodvoru je bila tolika množica ljudstva, da je obstajala v gneči nevarnost za življenje. Zagotavlja se, da Krakov še ni videl takih mas ljudstva v svojih ulicah. Zastopniki mesta Krakova in vseh sosednjih mest, zastopniki društev, razni poslanci in druge visoke osebe so pričakovali Čeha. Pri prihodu vlaka je več orkestror zasviralo „Kde domov můj?“ in „Jeszcze Polska ni zginęła“. Pozdravil je Čeha krakovski župan dr. Szarski v krasnih, vznesenih besedah kot člane naroda, ki s takim ognjem in tako odločnostjo vodi boj za svoje pravice, naroda, ki je v kratkem času par desetletij na čudenje celega sveta dosegel to, za kar so drugi narodi potrebovali stoletja, in ki je s tem pokazal svet, da je narode mogoče tlačiti in usužnjati, a ne ubiti in uničiti. Odgovoril mu je v imenu Čehov dr. Groš. — Dne 10. t. m. so si Čehi ogledali znamenitosti Krakova. Včeraj 12. t. m. zjutraj so prišli v Čenstohov. Tudi tam jih je pozdravila množica naroda. V odzdravnem govoru je dejal v imenu Čehov dr. Groš med drugim: „Naroda češki in poljski sta bila kmetijska, poljedelska naroda. Ljubili smo to drago zemljo od praočeta Čeha pododovano, kakor so Vaši kmeti in Vaša slachta ljubili dedščino Lechovo; z ljubeznijo in pietetjo smo obdelovali to grado za časa Přemyslov in Piastov. A časi so se spremenili — prišel je nad nas skupni sovražnik vsega Slovanstva, in ta je imel iz žuljev dela našega in Vašega kmetijskega naroda največji dobiček. Tu pa opazimo z veseljem, kako se je pri Vas industrija dvignila, kako raste in se jači, kako tudi na tem polju prihajate k neodvisnosti in svobodi.“

o Trideset let je včeraj, 12. avg. minilo, odkar je nastopilo ministestvo Taaffe vlado. Češki poslanci so takrat zopet prišli v državni zbor. — Veliki uspehi imajo od takrat Čehi zaznamovati na vseh poljih svojega narodnega življenja in zato se vsi listi spominjajo tega znamenitega dogodka. Za nas je ta obletnica zategadelj zanimiva, ker se je ob besanski vojni prav jasno pokazalo, da je samonemška vlada v Avstriji gospodarsko in kulturno velika napaka. 8. okt. l. 1879 se je otvoril nov državni zbor; v prestolnem govoru se je slovesno obljubljala samopravni in jednaka pravica za vse — a mi Slovenci še zmiraj zastoj čakamo na izpolnitev teh obljub.

o Skupščina „saveza hrvatskih učiteljskih društev“ v Zagrebu se je otvorila včeraj ob udeležbi kakih 150 članov. Takoj pričetkom skupščine pa je prišlo do prepira med navzočimi učitelji, pristaši dr. Franka in med koalicijskaši. Prvi so prišli očitno z namenom, da skupščino onemogočijo. — Skoraj bi bilo prišlo vsled njihovega lajkanja do tepeža, ker je koalicijski naš učitelj Bakrač v upravičeni jezi prisolil zausnico frankovcu Badovincu, ki ga je žalil. Mir je nastal šele, ko je Bakrač izjavil, da obžaluje in da izstopa iz „Saveza“. Nato se je skupščina nadaljevala.

o Prva lastovka. Dunajska klerikalna revija „Freistatt“ je priobčila članek od nekega Galbrunna, v katerem se zavzema za skupen nastop vseh „državi vernih in delaželjih“ elementov v Avstriji. Samo ti elementi bodo zmogni tvoriti trdno večino v parlamentu... Dunajski „Vaterland“ pritrjuje, „Slovenec“ pa imenuje ta glas najpametnejši, ki je prišel od nemško (klerikalne) strani, kar traja „slovanška“ obstrukcija... Napoveduje se nam torej sedaj že javno to, kar je „Nar. Dnevnik“ konsekventno trdil: **doba splošne klerikalne vlade v Avstriji.** — Tedaj bodo pozabili tudi klerikalci na Slovenskem na svojo „slovanško“ obleko: kajti čemu bi si dali vzeti lep naslov „najboljših katolikov“ v Avstriji? Pre-

bili še bodemo nekaj predbojev, „Slovenec“ bo še napisal stotine narodnih fraz — potem pa zavlada v naši lepi Avstriji klerikalizem. Upamo, da ne za dolgo... in upamo, da ne na preveliko škodo našega malega naroda!

Štajerske novice.

v Nemški strah. Pred kratkim je razposlal g. dr. Hešič slovenskim listom dopise, v katerih prosi, naj bi se mu pisalo, če morda štajerski domačini vedo za slovenska imena nekaterih gradov in gradičev ter nekaterih hribov ob skrajni jezikovni meji. „Slov. Matica“ namerava namreč izdati prvi, točno izdelani zemljevid slovenskih pokrajin. Spodnješt. renegatski listi seveda ne morejo niti te zadeve pri miru pustiti in se bojijo sloveniziranja starih „nemških“ imen na Sp. Štaj., ki bi delala ubogim nemškim poštnim uradnikom novo delo in novo skrb. Navajajo pri tem, da je n. pr. Selnica nastala iz Zelnitz, Kebelj iz Kebl, Vransko iz Franz itd. „M. Z.“ popolnoma resno opominja „Slov. Matico“ in g. dr. Plešiča naj bi se tudi vbodoče samo na ta način slovenile — nemška imena! Ali se učeni tile nemški gospodje, ki zmiraj bolje vedo, česar nam je treba, ko mi sami. Pa sancta simplicitas je lepa čednost, in če je še nemška, posebno, kaj ne, pan Jan?

v Vrana vrani... Priobčili smo že večkrat v „Nar. Dn.“ kako klavirno je postopalo duhovništvo in z njim njega vredni poslanec župnik Ozmeo ob priliki zadnje nesreče potочи v ormoškem okraju. Drž. posl. dr. Ploj je bil takoj na mestu, storil vse potrebne korake pri oblastih — a je delil tudi sam pomoč, kjer je mogel. Priča o tem so dopisi v naših listih. Pa ti pride predtudi župnik Cizej na nekem zakotnem shodu v Šaleški dolini in da pozivati kmete v ormošk. okraju, naj „odločno postopajo“ proti možu, kateri je „že mnogo storil za nje! Svojih duhovniških bratov, ki so se ob splošni nesreči iziva joče gostili in veselili, seveda ni mogel obsoditi, saj vrana vrani ne izkoplje oči! Ampak ta nastop župnika Cizeja, čegar „prijateljstvo“ do kmetov je itak splošno znano in ga dokazujejo tudi njegovi tisočaki, kaže jasno, kaka slepa strast in politično sovraštvo obvladuje duhovniške oznanjevalce miru in ljubezni. Fej!

v Pišite slovenske naslove! Nedavno tega je pisal o tem v „N. Dn.“ narodni poštni uradnik daljšo notico, katere se še c. bralci gotovo spominjajo. Ravno tako tudi objave „Sl. trg. društva v Celju“. Nam je došla včeraj iz Clevelanda v Severni Ameriki dopisnica s priprostim naslovom: Upravništvo „Narodnega Dnevnika“ v Celju, Avstrija Štajersko. — Opomin več tistim bojazljivcem, ki menijo, da niti razglednica na Slovenskem ne najde svojega adresata, ako ni nemška.

v Slovenskemu učiteljstvu, ki pohiti v nedeljo iz vseh krajev slovenske domovine v Maribor na učiteljski koncert in zborovanje, priporočamo, da naj obiskuje slovenske trgovine in gostilne. Naj pokaže sl. učiteljstvo, da razume svojo narodno dolžnost napram tako važnemu činitelju kakor je slovensko trgovstvo in obrtništvo v mariborskem narodnem življenju. Naj se ne ponavljajo žalostni prizori od zadnje okrajne učiteljske konference, ko so bili nemški lokali polni slovenskega učiteljstva! V tem oziru ni treba posnemati č. mariborske in lavantinske duhovščine!

Opozarjamo toraj vse udeležnike skupščine, da so v Mariboru narodne sledeče narodne tvrdke in gostilne: 1. Trgovine z manufakturnim blagom: M. E. Šepec, Grajski trg št. 2., Jože Ulaga, Tegethofova cesta 21., Ivan Šoštarič,

Glavni trg št. 19., Feliks Rop, Poštna ulica 2.) Trgovina s špecerijskim blagom in semeni: M. Berdajs Zofijin trg (v Gradu), A. Vertnik, Koroška cesta št. 12. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami. Vilko Weixl, gornja Gosposka ulica 33. Fr. Buroš urar, očalar in zlatar, Tegethofova cesta 33. Fr. Pleteršek, pohištvo, Koroška cesta 10. Fr. Podgoršek bandažist in rokavičar Grajska ulica 7. Gostilne: Restavracija „Narodni dom“, Gostilna „Pri Pošti“, Tegethofova cesta. Gostilna I. Rapoc Tržaška cesta. Obenem se opozori na novo slovensko slačičarstvo Eman. Illih, ki se otvori 1. septembra t. l. v gornji Gosposki ulici št. 38.

v Slabega finančnega stanja naj nikar „Straža“ tako dolgo ne očita „N. Dn.“, dokler si ne bode mogla niti svojega obojja plačevati. Pometajte torej, klerikalci, pred lastnimi durmi!

v Papirna trgovina Gorčič & Leskovšek v Celju, Graška cesta 7, je jako moderno in udobno urejena. Lastnikoma trgovine se pozna spretnost in ukusnost v razvrstitvi in postrežbi.

v „Direktor“ Prasehak v Celju je velik in mogočen gospod in kot član občinskega zastopa seveda tudi hud German, ki si hoče včasih malo ohladiti svojo „pristno“ germansko kri nad kakim Slovincem. Tako se je nedavno sprivil nad slovenskega visokošolca Ludvika Zupančiča in mu brez povoda na ulici povedal par besed, ki niso preveč spodobne za „direktorja“ in jih je smatral visokošolec za razžaljenje; danes ob 9. uri se je vršila razprava in je bil vrli German Prasehak obsojen zaradi razžaljenja časti na 20 K globe oziroma 48 ur zapora. Sedaj mu bo lažje!

v Občni zbor „slov. delavskega podpornega društva v Celju“ bo v soboto 21. tm. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih na Grabnu št. 7. Društvenike se pozivlja, da se v velikem številu udeležijo zborovanja!

v K slavnosti v Arjvasi se imamo pripomniti, da se je je vdeležila tudi slovenska požarna bramba na Polzeli. Pripeljalo se je na voz, ki je bil okrašen s slovenskimi trobojnicami, veliko število požarnih brambovcev.

v Pri obč. volitvah v Št. Jurju ob Šč. so zmagali pristisi „Narodne stranke.“ Baje so klerikalci vložili protest. Natančnejši dopis nam je objavljen.

v Iz Brežic. Dne 5. septembra tega leta priredi tukajšnje telovadno društvo „Sokol“ v Brežicah na vrtu Narodnega doma veliko veselico, združeno z javno telovadbo. Sodelovanje pri javni telovadbi zagotovilo je že več bratskih društev posebno Hrvatski in Srbski Sokol v Zagrebu ter obeta biti ta prireditev dobro obiskana. Natančnejši vspe red objavimo prihodnjič.

v Kopalšče Bogaško Slatino je obiskalo dosedaj 2145 strank z 3.154 osebami.

v Utopljena so potegnili pionirji pod Ptujem iz Drava. Telo je že precej razpadlo. Prepeljali so ga v ragozniško mrtvašnico. — V Ptujju je v sredo pri vajah zopet utonil jeden pionir. Moštvo preveč zmucijo in če se zgodi nesrečni slučaj, da kdo pade v reko, ni čuda, da se ne more rešiti.

v Prezgodnje veselje. „M. Z.“ kar blazni samega veselja nad „Fremdenblattovo“ izjavo (glej brzojavko „Nar. Dn.“ št. 180). Slovenci torej ne dobe ničesar! Ne ministra in ničesar drugega! Mi smo trdno prepričani, da je veselje vsenemškega lističa nekoliko prezgodnje. Počakajmo, da vidimo, kdo se bode zadnji smejal!

v Nesreča. Pri neki novi stavki v Pristovi bl. Ptujja se je zrušil oder z zidarji in strežniki. Dva sta težko, trije lahko ranjeni, drugi so srečno všli s samim strahom.

v Iz Dravinske doline. „Tako nezavednega ljudstva kot v Dravinski dolini, ni nikjer.“ — to sodbo sva izrekla zadnjič s tovarišem, ko sva z ručnjaki na hrbitih koračila po tem prelegem delu slovenske zemlje. Povsod samo nemški napisi, in nekolikokrat so naju celo počastili s „heil“ klicji! In to na trdo slovenskih tleh! Očita se Konjičanom, da ne prirede ničesar za — kmečko ljudstvo, da bi ga malo prebudili. Kako? Narodnih tržanov je malo, malo tudi delavnih moči; zunaj pa tlači duhovništvo vsak samostojni ljudski pojav k tlom. Treba je ob volitvah glašoy — v tem geslu tiči vsa „narodna“, „izobraževalna“ in gospodarska politika naše duhovščine. Nemce puste seveda pri miru — iz vzrokov svete bisage. Našim redkim somišljenikom v konjiškem okraju pa kličemo: na noge! Ali ni mogoče zaneti tudi v Dravinski dolini ognja, ki bi nekoliko razvnel duhove in očistil sedanje leno ozračje, da bi se začelo veselejše narodno gibanje? Strankarstvo ne škoduje pač pa lenobna „sloga“.

Ljutomerski škandal. G. Škamlec in drugi „mladeniči“ sedaj zelo marljivo popravljajo po — klerikalnih listih, da so ljutomerski krščansko-socialni mladeniči odvezovali ob priliki sokolske slavnosti konje in kradli biče, sedla in drugo. Pa vse tajenje nič ne pomaga; dejstvo je dejstvo. Ta vnema kaže le — slabo vest.

v Iz Slov. Bistrice se pritožujejo pešci in vozniki o slabem stanju kolo-dvorske ceste. Odkar imamo našo mestno „železnico“, se noben zlodej ne briga za to cesto, ki je za voznike vendar velike važnosti. Če je snho, je do kolena prahu, ako pa le količkaj namoči kaka rosica, pa stoje celi oceani po cesti. Prav železi bi bilo, da se te razmere kmalu spremenijo.

v Iz mariborske kadetnice bode odpuščenih dne 18. avg. na cesarjev rojstveni dan, 53 mladih častnikov.

v Od sv. Barbare pri Mariboru se poroča, da je 10. tm. silna ploha naredila na poljih, posebno pa v vinogradih obilno škodo. Kar ni 24. julija toča poškodovala po goricah, to je pa zdaj požrla ploha. Krasne trgatve ktere smo se še do zdaj nadjali žalibog ne bodemo imeli. — Gromelo je strašno, ko ter na 2 krajih vžgalo. Po toči poškodovani so resnično vse podpore potrebni in vredni, drugače bodo stradali.

v Sprejem učiteljev in drugih gostov se vrši v nedeljo v Mariboru za one, ki pridejo od juga, ob 9. uri 9 min, za Korošce ob 9 uri 35 min. Opozarjamo slavno mariborsko in drugo občinstvo še enkrat na učiteljski koncert v marib. „Narodnem domu“ v nedeljo zvečer.

Učiteljski koncert. Ob priliki glayne skupščine „Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev“ priredi v nedeljo, dne 15. tm. „Zveza slov. štaj. učiteljev in učiteljic“ v Mariboru v Narodnem domu koncert slovensko štajerskega učiteljstva. Vspored: 1. Emil Adamič: Franica. Moški zbor. 2. A. Nedvč: Pogled v nedeljno oko. Samospev za sopranski glas. Poje gca Šeligo, učiteljica v Rajhenburgu; spremlja gca Marica Pirkmajerjeva, učiteljica v Framu. 3. Jos. Paukner: Kaj če bi veselje. Mešan zbor. 4. S. Vilhar: Na Ozlju gradu. Moški zbor s sopranskim in baritonskim solospovom. 5. L. von Beethoven: Koncert za gosli s spremljevanjem klavirja. Svira g. Fr. Serajnik, učitelj v Središču, spremlja gca Schreinerjeva, učiteljica v Sl. Bistrici. 6. Jos. Paukner: Božja sodba. Moški zbor. Petje vodi „Zvezin“ pevovodja g. R. Vrečer, učitelj v Žalcu. Po koncertu prosta zabava in ples. Vstopnice so v predprodaji v trgovini g. Viljema Berdajsa v Mariboru.

v Zarazilne „Südmarkine“ slavnosti daruje vina trvdka Cerovaz iz Brucka (čije buteljke se vidijo celo na slovenskih veselicah) in trvdka za izdelovanje šampanjca Bouvier v Radgoni.

Kranjske novice.

o V pozdrav Čukom p. d. Orlom je izobesil na šolskem poslopju zastavo šolski vodja v Črnem vrhu nad Idrijo. Radovedni smo, kaj poreče dež. šolski svet, vključno s tem da je klerikalni.

o V Ljubljani je zblaznel v sredo vpokojeni uradnik „Kranjske šparkase“ Al. Dzimsky, znan kot eden največjih nemških hujskačev, ki je pisal najpogostejše nesramnosti o Slovencih v razne nemške liste. Oddali so gav blaznico na Studencu.

o O nesreči dr. Stojca na Škrlaticel. V „Slov. Narodu“ opisuje dr. F. Tomineš obširno akcijo ekspedicije za rešitev dr. Stojca. Znani vodnik Pečar v Kranjski gori je iz pripovedovanja nadučitelja Petroviča posnel, da se nahaja dr. Stojc visoko gori, kakih 200 m pod vrhom Škrlatice. Zato se je napotila ekspedicija na vrh Škrlatice, ker je bil Pečar mnenja, da je rešitev dr. Stojca mogoča edino, če se ga na vrh potegne. Ko je prišla ekspedicija na vrh, so gledali v prepad, kjer bi naj bil dr. Stojc, a niso tam opazili živega bitja. Klicali so in slišali na vsaki klic zamolkel glas, ki je prihajal iz veliko globljega mesta; zato so spustili Pečarja čez gornje najhujše nagnjene stene v globino; preiskal je ves pristopni kraj severnih sten Škrlatice. Vedno je klical in vedno se mu je odzival zamolkel glas od spodaj. Zato se je spustil navzdol do roba prve stene, ki se dviga iz „Velike dnine“, in tam notri v sredi stene je zagledal ponesrečenca dr. Stojca, ležečega ob majhnem snežišču, mahajočega z eno roko in kličečega na pomoč. Do njega stopiti ni bilo mogoče. Zaklical mu je v tolažbo da pridejo rešilci in se povrnil na vrh Škrlatice. Dr. Stojc je torej živel. A do njega je bilo mogoče priti z vrha Škrlatice le posameznikom, na vrh pa ga od tam ni bilo mogoče spraviti. Edina pomoč je mogla priti od spodaj tako, da pridejo rešilci do „Velike dnine“ in do njega ter da ga v nalašč za to pripravljeni leseni škatlji spuste po klinih in vrveh naravnost do snežišča v „Veliki dnini“. Zato se je ekspedicija takoj vrnila po najbližji progji skozi Vrata in Mojstrano v Kransko goro in potem šla k „Veliki dnini“. Spušcanje dr. Stojca v dolino je skrajno težavno in njegovo življenje je v nevarnosti. — Včeraj 12. t. m. dopoldne je prišla ekspedicija do dr. Stojca. Zdravnika sta ga obvezala, narkar so ga spustili v dolino; v Kranjsko goro so ga pripeljali ob 8. uri zvečer, kjer so ga zdravniki, med njimi primarj dr. Štajmer iz Ljubljane, na novo obvezali. Odtam ga prepeljejo v bolnišnico v Ljubljano. Zlomljeno ima desno roko in levo nogo v stegnu, več reber; ima tudi več ran na glavi in na trebuhu. Je še precej čil in čvrst in je upati, da ozdravi, če se ne pojavi pljučnica.

Koroške novice.

o Oblak se je utrgal v Ledenicah na Koroškem. Promet na progji je bil za 4 ure ustavljen. Železniški tir je premaknilo za 15 cm.

o Iz Spodnjega Dravograda se poroča, da imajo tam v restavraciji postaje južne železnice na mizi Súdmarkine vžigalice. Opozarjamo na to ravnateljstvo. Izzivati se na slovenski zemlji ne damo. Naj napravi zdobera red!

Primorske novice.

o V Ogleju so pri prenovitvi bazilike našli dragocene mozaike. Izkopavanja se nadaljujejo. Vodi jih nadinženir Mahnič.

o Iz Ajdovščine poroča „Rdeči Prapor“, da je krog 70 delavcev papirne tovarne v sodnijski preiskavi zaradi škode, napravljene pri znanem naskoku na tovarno, vključno s tem, da se je od strani tovarne zasiguralo pri pogajanjih, da ne bo niti eden delavec zaradi štrajka trpel kake škode. Take so obljube nemških kapitalistov!

Po svetu.

a 20.000 tolarjev (= 100.000 K) nagrade dobi, kdor dobi 26 letnega Viljema Te. Bartonu, blagajnika „Ekspresne družbe združenih držav v Genovi, ki je 12. junija od tam pobegnil potem ko je defraudiral 280.000 dolarjev. Barton je američan, popolnoma obrtnik in ima rdečkaste lase.

a Statistika zločincev. Neka francoska revija je prinesla statistiko po kateri odpada na 100.000 prebivalcev: v Italiji 8'12 morilcev, na Francoskem 1'56, v Belgiji 1'78, v Avstriji 2'24, v Nemčiji 1'11, na Angleškem 0'60, na Ogrskem 6'09, na Španskem 7'83. Italija je torej prva.

v Roparji na Reki, o katerih roparskem napadu na banko smo včeraj poročali, so Židje iz Ruskega. Oni, ki so ga že na Reki aretirali, se imenuje Kišinovski ter je doma iz Odese. Drugega so aretirali včeraj v Budimpešti; imenuje se Abraham Kritickin; pri njem so našli pisma, iz katerih se sklepa na tretjega roparja, Petra Orlova, ki je ustrelil blagajnika; Orlova še doslej niso dobili. — Blagajnik je v bolnišnici umrl. — Policija je mnenja, da so baš ti trije tudi tisti, ki so izvršili znano roparsko tatvino pri pošti na Dunaju, kjer so odnesli 119.000 kron.

d Gospodarsko stanje na Srbskem. A. o. konzulat v Belemgradu poroča, da se tam gospodarsko stanje boljša, ker se snujejo nova podjetja. V Parčinu se zida velika tovarna za žganje, nadalje je bila ustanovljena velika tovarna za olje; Gradjanska banka zida tovarno za parcelanasto posodo, Belgiji pa tovarno za anilin. Impert iz Avstro-Ogrske je silno obtežen pe avtonomnem carinskem tarifu, ker nimamo trgovinske pogodbe s Srbijo. Sedanji carinski boj je zelo koristil nemški industriji, posebno kar se tiče uvoza papirnatega blaga, železnine, parcelana in kamenin.

Obrambni vestnik.

Omizje v Studencih pri Poljčanah je poslalo 4 K namesto brzojavnega pozdrava glavni skupščini C. M. D.

v Odgovor Roseggerju: Za obrambeni sklad družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje zavezali plačati po 200 K sledeči p. n. gg: 266. Klub „Narodni Pipec“ v Mariboru; 267. Dr. Ernest Dereani zdravnik v Gorici; 268. Ženska podružnica Ptuj (plačala 117 K); 269. Janko Bleiweis vitez Trsteniški; 270. Neimenovani iz mariborske okolice; 271. Dr. Karl Triller odvetnik v Ljubljani; 272. Lavoslav Cvetnić c. kr. višji poštni oficijal v Ljubljani; 273—277. Uradniki mestne ljubljanske hranilnice 5x200=1000; 278. Županstvo v Ajdovščini; 279. Beranič Davorin, abs. phil. in Mirk Vasilij abs. phil. iz Gradca; 280. Andrej Gabršček trg. Gorica; 281. Ivanka Gabršček soproga trg. v Gorici; 282. Simič Vincenc kmet v Ločah pri Beljaku; 283. Knez Ivan veletržec Ljubljana (plačal 200 K); 284. Anton Zure trgovec Črnomelj; 285. Neimenovan iz Dolenjske; 296. Bregant Jurij naduč. v pok. Maribor; 287. Dr. U. Lemež, Slov. Bistrica; 288. Ivan Murnik ces. svetnik v Ljubljani. 289. Brus Lavoslav in Zorman Ivan dijaka iz Ljubljane. 290., 291. Robert Kollmann veletržec in posest. Ljubljana (plačal 2x200=400 K); 292. Dr. Fran Munda, Ljubljana (plačal 200 K); 293. Anton Urbančič posest. Čatež pri Vel. Loki; 294. Julij Trao, Malavas pri Trebnem; 295. Skupina rodoljubov iz Trsta (plačali 200 K); 296. Žiberna Anton; 297. Ignacij Čokl, učitelj v Kostivnici; 298. I. V. iz Ljubljane (plačal 200 K); 299. Neimenovani Novomeščan (plačal 50 K

na račun); 300. Podružnica družbe sv. C. in M. v Slov. Gradcu; 301. Akademiki slov. iz Slov. graškega okraja; 302. Jak. Blažon oficijal v Slov. Gradcu; 303. Neimenovan iz Slov. Gradca; 304. Ivan Kac, župan v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu; 305. Dr. J. Eržen Gorica; 306. Neimenovan iz Litije (plačal 200 K); 307. Neimenovana gospodična iz Ljubljane; 308. Dr. Fr. Horvat ckr. notar v Brezicah, (plačal 200 K).

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Češka prometna akademija.

Praga, 13. avg. Kakor poročajo češki listi, bode otvorjena s šolskim letom 1909/10 prometna akademija s češkim poučnim jezikom v Vodnjanu.

Shod avstrijskih katolikov na Dunaju.

Brno, 13. avg. Glasilo drž. posl. patra Šramka javlja, da se tudi češki klerikalci ne udeležijo shoda avstr. katolikov (klerikalcev) na Dunaju.

Bojevitost turske vojske.

Carigrad, 13. avgusta. Položaj se zopet slabša. Vojni minister Mahmud Šefket paša je baje izjavil velikemu vezirju, da mora odstopiti, ako ne bode vojne z Grško, ker ne more dalje krotiti častnikov in moštva, ki zahteva vojno.

Šikane ruskih birokratov.

Krakov, 13. avg. Generalni guverner varšavski je ukazal podrejenim političnim oblasim, da se prepovejo za ves čas, kar bo otvorjena razstava v Čenstohovu, zlasti pa o priliki češkega zleta v Čenstohov in Varšavo vse politične konference in predavanja.

Združenje poljskih strank?

a Krakov, 13. avg. V političnih krogih se govori, da se pripravlja združitev poljsk. demokratov in poljske ljudske stranke.

Napadi na češkega ministra rojaka.

Praga, 13. avg. Vsi češki listi ostro napadajo češkega ministra rojaka dr. Žačka, da se v sedanjih za dunajske Čeha tako kritičnih časih mudi izven Dunaja na počitnicah, mesto da bi energično skrbel za ohranitev osebne varnosti in imetka dunajskih Čehov. Včeraj so telefonirali vodje dunajskih Čehov v češko ministerstvo pa se jim ni niti nikdo oglasil. Češki narodni svet je brzojavil ministerskemu predsedniku Bienertu, da proti sedanji gonji nižjeavstr. Čehov najodločneje protestira in zahteva, naj ministerstvo takoj ukrene vse potrebno za varnost dun. Čehov.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

119. dan razprave.

Razne predloge glede posameznih obtožencev stavijo dr. Hinković, dr. Šolarić, dr. Budisavljević. Dr. Hinković osobito predlaga, da se zaslžišta glede v obtožnici omenjenih srbskih grbov dva heraldika-strokovnjaka, je li se to res grbi kraljevine Srbije.

Tržne cene.

12. avgusta.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 12. avgusta:

Začetkoma se zahtevalo za pšenico in rž nekaj vinarjev več, a ker konzum rezerviran, zato se ponujalci zadovoljili s starimi cenami. Vključno s tem ostal konzum rezerviran. Prometa skoro nobenega. Ječmen ostal trdno pri stari ceni.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'75 za december 30'—, za marc 30'25, za maj 30'—.

Tendenca mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 25'25, nova kampanja K 23'05. Tendenca medla. — Vreme: lepo.

Budimpešta, 12. avg. Pšenica za oktober K 13'56, pšenica za april K 13'74, rž za oktober K 9'85, oves za oktober K 7'49, koruza za avgust K —, koruza za maj K 6'99, ogrščica za avgust K 13'80. Pšenice se malo ponuja, kupčija mala, tendenca mirna, promet 15.000 m. st. Rž trdna, pšenica v efektivu in ostalo mirno. Vreme toplo.

Budimpešta, 12. avgusta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 143 do 144 vin.; zaloga 29.862 komadov.

Trgovskega učenca

iz boljše hiše s primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj tvrdka

Norbert Zanier & sin

Št. Pavel pri Preboldu.

377 3-2

Trgovski pomočnik

se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga kakor tudi

učenec

z primerno šolsko izobrazbo.

Kje, pove upravnistvo „Narodnega Dnevnika“. 376 3-2

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, Strašno maščevanje. Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, Nos. Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v, po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi „Petit manuel d' economie pratique“, uredil dr. Vekoslav Kukovec (160 strani). Cena 1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetijskega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom, zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi zastonj proti povrnitvi poštne.